

5.6.2018

Liikenne- ja viestintävaliokunta
Valiokuntaneuvos Mika Boedeker
00102 Eduskunta
LiV@eduskunta.fi

Viite: HE 180/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle tieliikennelaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Asiantuntijalausunto hallituksen esitysluonnoksesta tieliikennelaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Suomessa talviaikana käytettävä talvirenkaita

Nokian Renkaat Oyj kiittää Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokuntaa mahdollisuudesta lausua asiantuntijanäkemyksensä hallituksen esityksestä tieliikennelaiksi. Lausunto rajataan koskemaan talvirenkaiden määritelmää ja käyttöä.

Suomen haastavissa ja vaihtuvissa talviajo-olosuhteissa on tarve käyttää renkaita, jotka on suunniteltu ja valmistettu pitämään lumisella ja jäisellä tienpinnalla.

Erityisesti renkaan jääpitokyky on kriittinen, koska teknisesti tämä on liki vastakkainen kumiseoksen ominaisuus märkäpidon kanssa, josta seuraa, että niin sanotut Keski-Euroopan talvirenkaat, ympärivuotiseen ajoon suunnitellut All Season -renkaat tai kesärenkaat omaavat yleensä ala-arvoisen jääpidon niissä lämpötilaolosuhteissa, joissa enemmistö suomalaisista kohtaa jäisen tienpinnan.

Varsinaisesti tien pinnalla ei edes tarvitse olla lunta tai jäätä, jo pelkkä lämpötilan lasku ja tienpinnan kylmeneminen aiheuttavat kesärenkaan kumiseoksen pitokyvyn heikkenemisen. Kesä- ja talvirenkaiden pitokykyä talviolosuhteissa on useasti testattu, ja esimerkiksi jäällä saattaa kesärenkaan jarrutusmatka olla yli kaksinkertainen verrattuna talvirenkaaseen.

Jo yksikin tällaisilla renkailla varustettu ajoneuvo vaarantaa kaikkien muiden tielläliikkujien turvallisuuden.

Talvirenkaiden onnistunut kausivaihtaminen edellyttää suunnitelmallisuutta

Hallituksen esitysluonnoksessa talvirenkaita tulisi aiemmasta poiketen käyttää vain silloin, jos sää tai keli sitä edellyttää. Tämän keliperusteisen käyttöpakon ongelma on,

5.6.2018

että tutkimusten¹ mukaan osa kansalaisista lykkäisi talvirenkaiden vaihtamista mahdollisimman myöhään tai laistaisi siitä kokonaan. Kuten esitysluonnoksessa todetaan, Suomen talviolosuhteet ovat vaihtelevia. Kun keli muuttuu yllättäen, ei renkaiden vaihtaminen ole välttämättä mahdollista esimerkiksi ajanpuutteen, aukioloaikojen, juhlapyhien tai rengasliikkeiden jonojen takia.

Autoilijoiden on esitysluonnoksessa annetun kelimääritelmän perusteella vaikea arvioida, milloin sää tai keli vaatii talvirenkaiden käyttöä. Määritelmän ja keliperusteisen käyttöpakon valvonnan epäselvyys jättävät esitysluonnokseen tulkinnanvaraisuuksia, joita tieliikennelain kokonaisuudistuksen on tarkoitus poistaa.

Talvirenkaan määritelmä

Suomen lainsäädännössä käytettävä talvirenkaan määritelmä ei ole riittävän tarkka, koska se sallii ajamisen myös kesärenkaalla, jos tämän valmistaja on harhaanjohtavasti merkinnyt renkaan niin kutsutuksi "mud and snow" -renkaaksi (M+S-merkintä). Ikävä kyllä globaalissa rengasteollisuudessa on huomattavasti tällaisia esimerkkejä. Talvirenkaan määritelmä tulisi ehdottomasti sitoa renkaan talvipito-ominaisuustesteihin eli käytännössä lumipitotestiin sekä jääpitotestiin ja molempia ominaisuuksia kuvaavaan merkintään (lumihiutalemerkintä ja jääpitomerkintä). Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi tulisi täten valtuuttaa tarkentamaan talvirenkaan määritelmä perustuen talvipito-ominaisuuksien testaamiseen.

Eurooppalainen viitekehys

Euroopan unionin lainsäädäntö ei muodosta estettä Suomelle tai muille Pohjoismaille, yksin tai yhdessä, asettaa haluamiaan lisävaatimuksia tai -suosituksia renkaiden jääpidosta. Asiasta on tehty oikeudellinen selvitys, joka on toimitettu Liikenne- ja viestintäministeriön ja Liikenteen turvallisuusviraston Trafín käyttöön.

Wienin kansainvälisen tieliikennesopimuksen tavoitteiden ja hengen mukaisesti Suomen ja muiden Pohjoismaiden, yksin tai yhdessä, olisi asetettava henkilöauton renkailla jääpitoa koskevat minimivaatimukset, tai muuten nämä maat toimivat sopimuksen tavoitteita vastaan. Myös tästä on toimitettu oikeudellinen selvitys Liikenne- ja viestintäministeriön ja Liikenteen turvallisuusviraston Trafín käyttöön.

Sekä rengasalan skandinaavinen kattojärjestö STRO että Euroopan rengasvalmistajien kattojärjestö ETRMA molemmat kannattavat Suomessa ja Pohjoismaissa talvirenkaan määritelmäksi lumihiutalemerkintää sekä jääpitomerkintää sekä kalenteriperustaisen talvirenkaiden käytösäännön säilyttämistä.

¹ Esimerkiksi *Talviturvallisuus ja talvirenkaat*. Talvirengaskysely. Joulukuu 2015. YouGov Finland.

5.6.2018

Nastarenkaiden käyttö

Luonnoksessa esitellään nastarenkaiden käytön kieltävä liikennemerkki. Nokian Renkaat ei ota kantaa kyltin ulkoasuun, mutta huomauttaa, että katuosuuksilla, joiden puhtaanapidossa esimerkiksi hiekoituksen ja tienkuluman johdosta on esiintynyt haasteita keväiseen pölyaikaan, olisi järkevämpää suosia kevyen liikenteen väylien perustamista kuin asettaa teknologisia rajoitteita ajoneuvoille.

Yhteenveto

- Yllä mainituista tekijöistä johtuen Nokian Renkaat suhtautuu liikenneturvallisuussyistä kriittisesti hallituksen esitykseen siltä osin, kun talvirenkaiden käyttövelvoite joul-, tammi- ja helmikuun talvijaksossa sidottaisiin kalenterin sijasta keliin.
- Nokian Renkaat kannattaa niin sanottua yhdistelmämallia, jossa marras- ja maaliskuussa olisi käytettävä talvirenkaita, jos sää tai keli sitä edellyttäisi, mutta joulu-helmikuun talvijaksossa talvirenkaita on käytettävä kalenteriperustaisesti.
- Nokian Renkaat tukee luonnoksessa olevaa esitystä talvirenkaan tarkemmasta määrittelystä ja suosittaa tämän kytkemistä talvipito-ominaisuustesteihin (lumipitotesti ja jääpitotesti).
- Nastarenkaiden käyttökiellon sijaan olisi järkevämpää lisätä kevyen liikenteen väylien osuutta kaupunkien keskustoissa.

Kunnioittavasti
Nokian Renkaat Oyj

Jarmo Sunnari
Manager
Standards, Regulations and Approvals